

NATÜRALİZMİN FOTOĞRAF SANATINA ETKİSİ: PETER HENRY EMERSON VE ANSEL ADAMS**Kemal GÖK*****ÖZET**

Doğanın saflığı üzerine düşüncelerin; M.Ö. 6. yy'da Çinli Lao-Tzu ve Miletli Thales tarafından dile getirilmesi ile günümüz sanat tarihinde, resim, edebiyat ve fotoğraf sanatında natüralist akımın felsefi bakış açısı ile ele alınması, eski dönem filozoflarının düşüncelerinin hala sürmekte olduğu anlamına gelmektedir. Natüralizm; 19. yy'ın ikinci yarısında Fransa'da sanat ve edebiyatta etkisini gösteren, doğanın çeşitli yönlerini betimlemeyi amaç edinen, doğanın işleyişinde süreklilik, düzen ve gelişmeyi, gözlem ve deneylere dayalı olarak bilim ve doğa yasaları çerçevesinde açıklamayı hedefleyen bir sanat akımıdır. Sembolizme tepki olarak doğan natüralizm, ilk olarak ressamlar üzerinde etkisini göstermiştir. 1848'de Fransa'da Avrupa resmini temsilen bir araya gelen birçok ressam, doğayı farklı bir bakış açısıyla yorumlamaya çalıştılar. Bu farklı bakış açısı fotoğraf sanatını da etkileyerek, Peter Henry Emerson ve Ansel Adams'ın natüralist fotoğraflar üretmesine neden oldular. Bu çalışma, natüralist ressam ve fotoğrafçıların çalışmaları incelenerek yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Doğa, Natüralizm, Edebiyat, Resim, Fotoğraf.

THE EFFECT OF NATURALISM ON PHOTOGRAPHY: PETER HENRI EMERSON AND ANSEL ADAMS**ABSTRACT**

It is clear that the thoughts on the purity of nature expressed by Chinese Lao-Tzu and Thales of Miletus in the 6th century BC by considering naturalist movement in painting, literature and photography from the philosophical point of view in the contemporary history of art mean that the thoughts of the ancient philosophers are still ongoing. Naturalism is an art movement that is depicted in art and literature in France in the second half of the 19th century, aiming to describe the various aspects of nature and to reach a positive outcome in the continuity, order and development of nature based on observations and experiments within the framework of science and natural law. As a reaction to Symbolism, Naturalism first showed its influence on the painters. Many painters came together in France in 1848 in order to represent the European painting, by interpreting nature from a different perspective which created a new sense of depth in the naturalist photography works of Ansel Adams and Peter Henry Emerson. This study was carried out by analyzing the works of naturalist painters and the photographers.

Keywords: Nature, Naturalism, Literature, Painting, Photography.

* Emekli Öğr. Gör. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat Tasarım Fakültesi, Sanat Bölümü. kemalgok@yandex.com, ORCID: 0000-0002-8600-2132

Derleme Makale
Geliş Tarihi: 29.06.2022

Sayfa Sayısı: 1171-1186
Kabul Tarihi: 09.10.2022

Yayın Tarihi: 31.12.2022

GİRİŞ

Filozoflar, doğa ile uyum içinde yaşamının insana huzur verdiğini ifade ederler. Bu düşünce biçiminin zamanla güzel sanatların birer dalı olan; resim, heykel, edebiyat ve fotoğraf sanatına da katkı sağladığını söylemek mümkündür. Doğayı temel alan natüralist sanat akımı; 19. yy.'ın ikinci yarısından itibaren yaygınlık kazanmış ve toplumda yer edinmiştir. Emile Zola bu akımın kurucusu kabul edilmektedir. Natüralist akımın temsilcilerinin önce Fransa'da ortaya çıkması bir tesadüf değildir. Paris'teki kültür sanat ortamının ileri olması bu duruma zemin hazırlamıştır. Fransa'da Barbizon Ressamları olarak bilinen sanat çevresinin ve yazar Emile Zola'nın romanlarında natüralist tarzda eser vermesinin bu akımın gelişmesinde önemli katkıları olduğu söylenebilir. Alfred Stieglitz (1864-1946), Edward Weston (1886-1958) gibi fotoğrafçıların hümanist bakış açıları da sanatçıların doğa fotoğrafına yönelmesinde etkili olmuştur. Natüralist sanatçılar; sembolist akıma karşı doğanın bütün yönlerini ele alarak "doğal olanı" ortaya koymayı, gözlem ve deneye dayanarak bilimsel bakış açısıyla eserler meydana getirmeyi amaçlamışlardır.

İngiliz ressamlar Thomas Frederick Goodall (1855–1944), H. H. La Thangue (1859-1929) ve George Clausen (1852–1944) ile kırsal yaşamın görüntülenmesinde Peter Henry Emerson'un (1856-1936) yaptığı çalışmalar, ilk natüralist fotoğrafın oluşmasına önemli bir katkı yapmıştır. Daha sonra Ansel Adams (1902-1984) bu konuda önemli bir çaba göstermiştir. Özellikle Emerson'un kırsal yaşamın görüntülenmesini natüralist sanat fotoğrafı olarak değerlendirmesi, natüralist fotoğraf sanatının diğer sanat dalları ile yarışabilir düzeye ulaştırmak için verdiği mücadele, natüralist fotoğraf tarihinde adeta milat olmuştur. Dolayısıyla; Emerson ve Adams'ın fotoğraf sanatına natüralist bakış açısı getirmeye çalışan birer öncü oldukları ifade edilebilir.

Emerson'un, "Life and Landscape on the Norfolk Broads" (1887) ve "Naturalistic Photography" (1889) isimli kitapları natüralist fotoğraf sanatının tanınması ve yaygınlaşmasında büyük katkı yapmıştır (Hirsch, 2000: 186-187).

Emerson'dan yıllar sonra gerçek anlamda naturalist fotoğraf için büyük katkıları olan isim Ansel Adams'tır. Adams; "zone sistem" olarak adlandırdığı kendine özgü teknik ile, siyah-beyaz fotoğrafta on ton aralığı aracılığıyla siyah-beyaz natürel fotoğraf ustası olarak dünyada tanınmıştır. Yosemite ve Sierra Nevada'da çektiği fotoğraflar, siyah-beyaz fotoğrafın en iyi örneklerini temsil etmektedir.

Natüralist fotoğraf savunucuları olan Emerson ve Adams, dünyada natürel fotoğrafın öncüsü ve ustası olduklarını, yaptıkları alan çalışmaları ve verdikleri eserlerle kanıtlamışlardır. İki fotoğrafçı da siyah-beyaz fotoğraf çalışmış, doğanın saf ve bozulmamış halini ışık koşulları, kompozisyon ve perspektif kurallarını dikkate alarak natüralist fotoğrafa katkı sağlamışlardır.

Bu makalede, Emerson ve Adams'ın natüralist fotoğraf anlayışı ve bu anlayışa katkıları üzerinde durulmuştur. Makale; natürel fotoğraf aracılığıyla saf ve sade olanın bir dönem sanat çevresinde kabul gördüğünü anımsatmayı ve bu akımın önemini yeniden gündeme getirmeyi de hedeflemektedir.

1. 19 YY'DA VARLIĞIN DOĞASINA NATÜRALİST YAKLAŞIMLAR

MÖ. 6. yy'da Çin de Lao-Tzu, açıklanamayan, dile getirilemeyen, ifade edilemeyen doğanın gizemli yolunu, insanın bulabileceğini, yaşamını buna göre düzenleyebileceğini ve doğayla uyum

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

çinde barış ve aydınlanmaya ulaşacağını ileri sürmüştür (Cevizci, 2012: 24). Thales; doğal gerçeklikle, yani varlığın doğasıyla ilgili görüşler dile getirmiş, doğal olanın, doğaüstü nedenlerle değil, doğal sebeplerle açıklanabileceğini ifade ederek rasyonel görüşü geliştirmiştir (Cevizci, 2012: 25). Thales; “gözle görülen bireysel varlıkların ve değişmelerin oluşturduğu kaosun; çokluğun gerisinde akılla anlaşılabilir, kalıcı ve sürekli bir gerçekliğin var olduğuna” inanmış; bu birliğin “su” olduğu fikrini öne sürmüştü (Cevizci, 2012: 39).

16. yy’a kadar Batı sanatının doğayı ve çevreyi peyzaj olarak değil, nesnelere yığılı olarak gördüğü ifade edilmektedir. Fakat Rönesans’la birlikte peyzaj bir resim türü olarak gelişme göstermiştir. Doğu sanatındaysa peyzaj bir resim türü olarak görülmüştür. Bu yüzden Batı sanatı kendini tanımlarken genel olarak insanı doğayla birlikte düşünmemiş, Doğu sanatı ise insanı doğayla bir arada düşünmüştür. Bu yaklaşım farklılıkları sonucunda insanlar doğaya karşı birbirinden farklı görüşler geliştirmişlerdir.

18. yy’da Avrupa nüfusu 190 milyon iken sonraki 150 yıl içinde üç misli artmıştır. Bu artış genellikle şehirlerde gerçekleşmiştir. Bu yüzyılda, yeni icatlar yapılmış, buharlı makine ve elektrik icat edilmiş, aristokrasi ile tutucu asillerin hâkimiyeti 1789 Fransız devrimiyile çökertilmiştir. Akademik ve dogmatik eğilimler terk edilerek yerini yeni değerlere bırakmak zorunda kalmıştır. Bu durum resim sanatında da değişikliğe yol açmış; natüralist unsurların fotoğraftaki kullanımını arttırmıştır.

19. yy’da İngiliz manzara ressamı John Constable da (1776-1837) bu anlayışı savunmuştur. Fransa’da 1848’de birçok ressam Barbizon kasabasında Constable’nin öğretilerini izlemek ve farklı bakış açısıyla incelemek için bir araya gelmiştir. Açıkçası Barbizon Ressamları Avrupa’nın natüralist resmini temsil ediyorlardı. Bunlar dışında Henry David Thoreau (1817-1862), Walter Whitman (1819-1892), Peter Henry Emerson (1856-1936) gibi aydınların doğa ile ilgili söylemleri, yeni natüralist değerlerin gelişmesine ön ayak olmuştur (Erzen, 2004: 50-52). Alfred Sisley (1839-1899), Camille Pissarro (1830-1903), Édouard Monet (1823-1883), Ansel Adams (1902-1984), Alfred Stieglitz (1864-1946), Edward Weston (1886-1958) da natüralist sanat değerlerinin gelişmesinde katkısı olan diğer sanatçılardır.

19. yy’da bilim, sanat ve sanayinin gelişmesi sonucunda doğanın temsili yönündeki değişim her alana yansımış ve yeni gerçekçilik bilincinin gelişimi ile doğa varlıklarına daha fazla değer verilmesine yol açmıştır. Bu durum, sanatta nesnellüğün ön plana çıkmasına neden olduğu gibi fotoğraf sanatında da bu yönelime karşı bir talebin oluşmasına yol açmıştır. Nitekim Fransa’da dönemin edebiyat eleştirmeni Hippolyte Taine (1828-1893): “*Nesnelere oldukları halleriyle yeniden üretmek istiyorum, ben olmasaydım da olacakları halleriyle.*” şeklinde fotoğraf sanatında nesnellığe açık vurgu yapmıştır. Nesnellik anlayışı hem halkın fotoğrafa olan ilgisinde artışa yol açmış hem de fotoğrafı çekilen nesne üzerinde ışık, kompozisyon, özgünlük gibi unsurların önemini arttırmıştır (Freund, 2006, 68-69).

Gerçekliğe yaklaşımın manifestosu sayılan le Realisme dergisinin ilk sayısı 1856’da yayımlanmıştır. Derginin sloganı “*ancak gördüğünüz şeyi resmedebilirsiniz*” di. Onlara göre imgelem, nesnel değildi ve sahteciliğe doğru yönelimi olduğu için reddediliyordu. Doğayla kurulan ilişki kişiselliği yansıtmamalıydı. Bu akımın sanatçıları doğaya sınırsız bir hayranlık duyuyorlardı.

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

Örneğin Courbet'in resimleri, nesnelere, biçimleri gerçekliğin kurallarına uyuyordu ve nesnel içerik taşıyordu.

Realist ve natüralist akımların ortaya çıkmasıyla birlikte, fotoğrafın sanat üzerinde belli bir etki yaratması sanat çevrelerinde tartışmaya neden oldu. 1850'de Fransız eleştirmen, sanat tarihçisi ve ressam Delécluze (1781-1863) bir makalesinde “doğalcılığın beğenilişi yüksek sanata zarar verir” diyordu. Nedeni ise portre fotoğrafının giderek halk arasında beğenilmesinden kaynaklanıyordu. Aynı zamanda fotoğrafın icadından sonra portre sanatındaki taklit unsuru olarak resim sanatı üzerinde ölümcül baskı yaratıyordu. Delécluze'nin eleştirilerine cevap veren Francis Wey: “Sanat alanında doğacılık resimde bir tıkanmanın yaşandığını, fotoğrafın ise sanata bir denge ve uyum getirerek sanatın hatalarını düzelttiğini” ifade ediyordu. Fotoğrafın sanatı ilerletmeye teşvik ettiğini, sanatçıyı doğayla iç içe çalışmaya yönlendirdiğine ve sınırsız esin kaynağı oluşturduğuna dair tartışmaları, dönemin estetik anlayışlarının, entelektüel akımlarının göstergesi olarak düşünülebilir (Freund, 2006: 69-72).

Fransa'da gelişen doğacı felsefeye, natüralizm adı verildi ve bir akım haline dönüştü. Natüralizm, edebiyatta, 19. yy'ın ikinci yarısında Fransa'da doğmuştur; esas olarak Emile Zola'da (1840-1902) ifadesini bulmuştur. Zola, doğru olanı, olguları saptamak ve yazmak değil, kişilerin iç dünyası ile birlikte toplumsal koşulları bir dizi deneyden ve gözlemden geçirerek, çevrenin insan üzerindeki etkilerini ve yaşamı belgesel dille betimlemek olarak tarif etmiştir.

Sanat eserinin gözleme dayanarak bir gerçeği ifade ettiği ve sanatçının duygusal hayatını yansıtan bir anlayış olan soyut natüralizm, Roger Siere tarafından tanımlanmış ve bir akım olarak anılmıştır. Alfred Manassier (1911-1993), Jean Berthole (1862-1950), Jean René Bazaine (1904-2001) bu akımın temsilcileri olarak sayılmışlardır. Natüralizm, Flaubert'in (1821-1880) realist ve Hippolyte Taine'nin (1828-1893) pozitivist görüşlerinin de etkisiyle 1860-1880 dönemleri arasında kurulmuştur. Edmond de Goncourt (1822-1896) ve Jules de Goncourt (1830-1870) adlı Fransız iki kardeşin romanlarında belge ve gözlem kaygısı gütmeleri, karakterlerin yerine mizahın geçmesi ve konularını günlük yaşamdan alması natüralizm akımından sayılmış ve bu dönemde Zola'nın deneysel romanı (1880) bu okulun gerçekliğini ortaya koymuştur. Zola'nın çevresindeki edebiyat alanında ürün veren topluluğun bir eseri olarak ortaya çıkan kolektif hikâye kitabı ‘Medan Geceleri’ (1880), düzmece idealizme karşıt olarak gerçeği yansıtan natüralist akımın bildirisi sayılmıştır (Larousse, 1992: 413).

Natüralizm, doğayı bütün yönleri ile betimlemeyi öngören bir akım olarak, bilimsel bakış açısıyla sanatın gelişmesine katkı sağlamaya çalışmıştır. Felsefi bir akım olarak doğan natüralizm sanata yansımış, amaç olarak doğayı hedeflemiştir. Düşünsel olarak, doğaüstü varlıklarla değil, her şeyin doğal nedenlerle oluştuğunu savunmuştur. Natüralizme göre, doğanın kendi işleyişinde bir süreklilik ve düzen vardır. Naturalizmde her şey olduğu gibi yansıtılmalı, ayrıntının yanında doğanın kaba yönleri de ele alınmalıdır. Bu akımın öğretisi sembolizme tepki olarak doğmuştur.

Bu akımın adını ilk kez dile getiren Gustave Courbet (1819-1877) olmuştur. Paris'te bir barakada açmak zorunda olduğu ilk sergisine “Le Realisme, G. Courbet” adını vermiştir. “Doğanın öğrencisi olmak istiyorum” sözü ona aittir. O, zariflikten ziyade gerçeğin peşindeydi. Yaşadığı dönemde gereksiz gördüğü saygınlıkları protesto ederek, kendini beğenmiş kent soylularının

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

kalıplaşmış alışkınlıklarını sarsmıştır. Gombrich'in (1992: 401-403) ifadesiyle: “o, ön yargılardan kurtulup kendi sanatsal sesini dinliyordu”.

Fotoğraf 1. Gustave Courbet, “Taş Kırıcıları 1851”, (Tuval üzerine yağlı boya, 165 x 257 cm Gemälde galerie, Dresden, tahrip olmuştur).

Courbet'in “Taş Kırıcıları” (1851) (fotoğraf. 1) ve “Ormans'ta Defin” (1850) çalışmaları sosyalist görüşü yansıtan resimler olarak görülmüştür. Courbet'in yaptığı çalışmalar sağlam gözleme dayanır ve nesnelere detaylı bakışı ön plandadır (Turani, 1983: 447). Diğer yandan Alman şair ve ressam olan Hans Thoma (1839-1924) natüralist ve romantik yanı ağır basan resimler yapmıştır. Almanların natüralist ressamı Wilhelm Leibl (1844-1900) Alp dağlarındaki köylerde yaşayarak gördüğünü resmederken “Kilisede Üç Kadın” (1882) (fotoğraf 2) resminde olduğu gibi tarafsız biri olarak kendini gösterir. Doğanın sunduğu incelikleri mümkün olduğunca yansıtmak onun amacıydı (Turani, 1983: 448).

Fotoğraf 2. Wilhelm Leibl. ‘The three women in the church’, 1881, (oil on wood, 113x77 cm Hamburg, Kunsthalle)
Wilhelm Leibl. ‘The three women in the church’, 188.

2. NATÜRALİST FOTOĞRAFIN ÖNCÜSÜ PETER HENRY EMERSON

20. yy’da fotoğraf sanatında; bir fotoğraf karesinin belirgin olan bölgesini ön plana çıkarmak, doğanın saf ve bozulmamış yanını vurgulamak, ton skalasının değerlerini oluşturmaya çalışmak gibi düşünceler; ABD’li ilk çevrecilerden, kölelik karşıtı, natüralist yazar, filozof ve şair olan Henry David Thoreau (1817-1862) ve ABD’nin uluslararası üne kavuşmuş olan şairi Walter Whitman (1819-1892) tarafından ileri sürülmeye başlandı. Fotoğraf, artık insan yaşamında sanatsal yanıyla birlikte kendini hissettirmeye başlar. 1891’den sonra Avusturya’nın başkenti Viyana’da kurulan; fotoğraf alanında uluslararası önemli bir saygınlığa ulaşan “Camera Club of Vienna” aracılığıyla fotoğrafın yapılanmasında, estetik kaygılar ile birlikte ifadeci bir döneme geçiş sağlayan kriterler ileri sürülmeye başlanır (Lemagny, Lloyd, 1987: 84). Bu gelişmelerden en çok etkilenenlerden biri de Dr. Henry Peter Emerson (1856-1936) olur. Özellikle görme ve işitme üzerine yaptığı bilimsel araştırmalarla tanınan Alman fizyolog ve fizikçi Hermann von Helmholtz’un (1821–1894) görüşlerinden etkilendiğini belirten natüralist fotoğrafçı Emerson, fotoğrafta kompozisyon ve perspektifin önemine özellikle dikkat çekiyordu (Lemagny, Lloyd, 1987: 84). Emerson, fotografik görüntünün insanın ileriye görmesinde aracılık etmesine dikkat ediyordu. Emerson’un fotoğraf çalışmalarında, esas belirgin bölge, arka plan, uzak-yakın alan, ışık-gölge gibi konular önem arz eder. Fakat bütün bu alan içinde bir yere odaklanmak gerektiğini savunur. Göz sürekli tarama yapar ve ufuk çizgisine kadar olan bütün bölgeyi kucaklar. Fakat taramadan sonra bir yere odaklanır. Çünkü göz önemsiz olanları siler. Emerson, fotografik görüntüyü insan gözünün gördüğüne yakın bir görüşe yakınlaştırmayı amaçlamıştır. “*Tek güvenilecek görüş gözün gördüğü bakış açısıdır*” diyerek belki de modern fotoğrafın kapılarını bize açmıştır (Lemagny, Lloyd, 1987: 84). Emerson, kırsal yaşam alanına duyduğu ilgiden dolayı, kırsal alanda resim yapan ressamlarla da birlikte çalışmalar yapmıştır.

Natüralist ressam Thomas Frederick Goodall (1855–1944), manzara ressamı H. H. La Thangue (1859-1929), ressam George Clasuen (1852–1944) kırsal yaşamın görüntülenmesine önem veren sanatçılardı. Onlar, seçtikleri konunun bir bölgesinin net ve keskin olmasını sağlarken diğer bölgelerin bulanık olmasını istiyorlardı. Bu yaklaşım biçimi, esas mesleği doktorluk olan Peter Henry Emerson’u da etkilemişti; o da benzer tarzda kırsal yaşamı fotoğraflamaya çalışıyordu. Emerson, yaptığı kırsal alan çalışmalarını natüralist fotoğraf olarak benimsiyordu. İlerleyen zamanda Emerson, natüralist fotoğrafın en ateşli savunucuları arasında yer aldı (Fotoğraf 3.) Eleştirmen Francis Bate, 1886’da “The Naturalist School of Painting” kulübünün yayın organında konuyla ilgili şu açıklamayı yaptı: “Belirgin olarak Emerson, insanların kırsal yaşamı farklı tanımlayarak her çalışmasının sanat değeri olduğuna inanıyordu”. Emerson’un “Naturalistic Photography” (1889) kitabı ile birlikte takdir ettiği ressamlar arasında Fransız Barbizon ekolünden ressam Millet ve Fransız izlenimci ressam Corot’un çalışmalarını da gösteriyordu. Emerson, yaptığı fotoğrafların bir kopyasını, Londra’da yaşayan sanat çevreleriyle paylaşıyordu. Ressam Millet’in mektuplarına göre, Londra Deschamps Gallery (1870), Emerson’un fotoğraflarını izlenimci ve doğal oldukları görüşünü kabul ediyordu. ABD doğumlu İngiliz asıllı ressam Mc Neill Whistler’in (1834-1903) bu konuyla ilgili yorumlarının 1880’de bir fotoğraf kulübünün yayın organında yayımlanması olumlu tepkilere neden oldu (Frizot, 1998: 294). Emerson’un fotoğrafları, Goodall’ın resimleri köy yaşam tarzını yansıtıyordu. Emerson, bu çalışma tarzını yıllarca sürdürerek natüralist fotoğrafa önemli katkı sağladığına inanıyordu.

Fotoğraf 3. *Peter Henry Emerson (1856-1936), Frontispiece from the book The English*

Sanat çevresi, Emerson'u natüralist fotoğrafın kuramcısı ve öncüsü olarak benimsiyordu. Natüralist fotoğrafın savunuculuğunda adeta bir devrim yaratacak kampanyaya girişen Emerson, fotoğrafın kendi başına bir sanat biçimi olduğunu, duygu ve düşüncelerini diğer sanat biçimlerinden farklı olarak aktarabileceğini ilk kez yazan ve çevresinde dile getiren fotoğrafçıdır.

Emerson, doktor, bilim insanı ve bir sanatçıydı. Doğanın gerçeğinin saf olarak fotoğrafa aktarılacağına inanıyordu. Emerson'a göre, fotoğraf malzemesinin üzerinde herhangi bir müdahalenin yapılması, rötuşlanması ve oynanması kabul edilecek bir durum değildi. Yunan sanatından verdiği örneklerle, doğal olana uyulduğunda güzele varılacağına, fotoğrafın bilimsel temele dayanırsa doğal, gerçekçi ve kendi başına bir sanat olacağına inanıyordu. 1885'te "The Amateur Photographer"da Emerson şunları yazıyordu: "*Peygamberce öngörüye gerek olmadan denebilir ki birkaç sene içinde fotoğraf sanatı, diğer yarışmacıları alandan uzaklaştıracaktır, sadece resmi hariç tutarak. Renklendirilmiş fotoğraf daha da geliştirilecek, resim ürkerek bir dengede kalacaktır. Vurguluyor ve savunuyorum ki, siyah-beyaz işlemi ile fotoğraf en iyisidir ve becerikli ellerde tüm engelleri aşar. Ancak fotoğrafın mükemmelliğini temellendirmek için yapacağımız işlemler var. Kültürlü amatörlerin fotoğraf yapmasını istiyorum. Günümüzde ne yazık ki, sanatın doğru ilkeleri amatörler için anlaşılmayan ya da bilinmeyen kitap gibidir.*"

1888'de Emerson, "Naturalistic Photograph" adlı bir kitap yayınladı. Fotoğrafın kendi özellikleriyle bağımsız bir sanat biçimi olduğunu, duygusal ve psikolojik etkisinin duyarlı yüzey için objektif görüntüsünün bozulmaması gerektiğini savunur. Fotoğraf tekniğinin kusursuz olduğuna, bunu hile yoluyla desteklemenin veya beslemenin yersiz olduğuna inanıyordu. Kompozisyon kurallarının formüle olamayacağı, kompozisyonun bir seçim meselesi olduğunu, her sanatçının kendi kompozisyonunu özel olarak hazırlayacağına dair düşüncelerini ileri sürer (Bayhan: 1999).

Fotoğrafçı; fotoğrafın doğal olmasını ve sanat fotoğrafı olarak uygulamaya koyulmasını istediğinde, sanatçı veya bilim insanı duygularına kapılmadan tarafsızca gözlemlemelidir. Emerson'a göre natüralist fotoğrafın, taklitçi olmayan doğrudan kalıcı bir rolü vardır. Emerson, natüralist fotoğrafın eksiklerinin olduğuna inanıyordu fakat becerikli göz ve eller aracılığı ile sanatsal çalışmaya dönüştürülebileceği inancındaydı. Emerson metodunda, natürel ortam olmaksızın manipülasyonla ve

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

taklit etmeyle natürel fotoğraf elde edilemez. Emerson'un dayanmaya çalıştığı nokta; konuda seçicilik, ışık, konunun çerçevesi ve odak seçiciliği yaparak doğru fotoğrafa ulaşılabilir olmasıydı. Emerson, bu amaçla doğu Anglia'da çektiği fotoğrafları sınırlı sayıda (40 adet) 1887'de bastığı platin baskı kitabı "Life and Landscape on the Norfolk Broads"ta kır yaşamını anlatmaktaydı (Fotoğraf 4). Bataklıkta çektiği fotoğrafları platin baskı ve kontakt baskı fotoğrafların bir kısmını ultraviyole ışın yoluyla elde etmişti. Bazı işlerini kimyasal geliştiricilerle yapıyordu. Onun için fotoğrafta doğru kural, fotoğraf makinesiyle çekilen, ama çekim anında ve sonrasında asla müdahale yapılamayan fotoğraftı. Biçimsel olarak fotoğrafın geleneksel kültür ve ahlak kuralları dahilinde oluşması gerekirdi. Emerson, metinlerde tanımladığı manzara fotoğraflarında, köy yaşamının gözden kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel kültürünü ele alıyordu.

Fotoğraf 4. P. H. Emerson, 'The Old Order and the New, 1886', (Platinum print; 4 11/16 inches high x 9 3/16 inches wide, The J. Paul Getty Museum, 84.XO.1268,13)

Emerson'un "Norfolk Boards" adlı kitabı, foto gravür ya da asitle aşındırılan oyma baskılı fotomekanik işlem görmüş fotoğraflardır (Hirsch, 2000: 186-187). Fotomekanik fotoğraflar, 1857 sonrası dönemde basında da kullanılmaya başlanmıştı. Kamera aracılığı ile elde edilen bir fotoğraf karesi illüstrasyon alanında da kullanılıyordu. Tahta kalıplara çizilen resimler basında, kitaplarda ve dergilerde yıllarca kullanılarak ilgi çekiyordu. Kabataslak olarak hazırlanan şema, seçilen ahşap oymanın üzerine ters olarak koyuluyordu. Ahşap oyma üzerine yapılan çalışmada çizgisel boşluklar yapılarak rölyef meydana çıkıyordu. Mürekkep kullanılarak kâğıda baskı yapılıyordu. Kitap ve dergilerde büyük sayıda baskı gerektiğinde yumuşak ahşap yerine sert ahşap kullanılıyordu (Taft, 1942: 420). Sanat yapıtının, insan tarafından yapılabilirliği ve yine insan tarafından her zaman yeniden üretilebilir olması bilinen bir gerçektir. Öğrencilerin, usta ressamların resimlerinden yaptıkları alıştırmalar veya üçüncü şahıs kişiler, para için bu tür çalışmalar yapmışlardır. Bundan dolayı sanat yapıtının yeniden üretilmesi tarihsel süreç içinde zaman zaman kesintiye uğrasa da sürekli gelişme göstermiştir. Sanat yapıtlarını yeniden üretebilmek için Yunanlılar, biri döküm biri de sikke basım olmak üzere iki yöntem kullanıyorlardı. Tahta baskıda ise ilk kez grafik yeniden teknik yoldan üretilebildi. Bu yöntemin yazı alanında kullanılmasıyla edebiyatta da değişikliğin meydana gelmesine neden oldu. Tahta baskı orta çağ boyunca bakır baskı ve gravürle birlikte kullanılır. 19. yy. başında litografi devreye girer (Benjamin, 2002: 52).

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

Natüralist fotoğrafın, doğadaki izlenimlerin görünür biçime dönüştürmesiyle birlikte bir anlatım ve yorum sanatı olduğu, edebiyat gibi fotoğrafın da bireysel, görsel yorum değeri olduğu kabul ediliyordu. Emerson, natüralist fotoğrafı doğadan alınan izlenimlerin, doğru ve doğal olarak ifade edilmesi anlamında kullanmaya çalışıyordu. 1889'da Berlin'de fotoğrafın 50. yıl kutlamalarında Emerson'a ödül verildi. Fakat; Bileşik Fotoğraf Sanatçıları ile Emerson arasındaki mücadele ve eleştiriler devam ediyordu. Emerson, yapaylığa karşı tavrını sürdürerek derme çatma ya da yapma işi farklı negatif parçalarını bir araya getirenleri öfke ile protesto ederek fotoğraf dünyasını sarsıyordu. Onun silahı fotoğraftı. Makalelerinde, kitaplarında ve konferanslarında natüralist fotoğrafı anlatıyordu. Emerson, çalışmalarında 3,5x4,5 ya da 6,5x8,5 inç plan film kullanırdı (Fotoğraf 5). Çekimleri her zaman mükemmel fotoğraf üretmek için hassaslıktan, incelikten ve sadelikten yanaydı. Fotoğraf baskılarında yumuşak doku elde etmek için en iyi negatifini kullanırdı. Baskının oranlarına, ışığına, çerçevesine ve kabul edilebilir gradasyonuna (siyah-beyaz fotoğrafta ton zenginliği) kadar her ayrıntıyı özenle yapmaya çalışırdı (Newhall, 1982: 141).

Fotoğraf 5. P.H. Emerson, 'The Skirt of the Village, 1887

(Photogravure; 4 3/8 inches high x 4 5/16 inches wide, The J. Paul Getty Museum.

<https://artsandculture.google.com/asset/the-skirt-of-the-village-peter-henry-emerson/LgE8anD3xlmlFQ>

Emerson'un tartışmalı olan natüralist fotoğraf düşüncesini yansıtan ilk büyük kitabı olan 'Life and Landscape' 1887'de yayımlanır. Kitabın hem pahalı hem de görkemli olan baskısı, platinyum baskı ve foto gravür tekniği kullanmasının etkisinden kaynaklanır. "Life and Landscape" kitabı, Bileşik Fotoğraf sanatçısı Henry Peach Robinson'un (Fotoğraf 6) çalışma tarzına karşı bir başkaldırıyı ifade ediyordu.

Fotoğraf 6. Henry Peach Robinson. Fading Away (1858)

Beş ayrı negatiften oluşturulan fotoğraf.

Emerson'un çalışmaları aynı zamanda modernist-post modernist reaksiyona karşı bir çalışmaydı. Emerson'un gerçek amacı, ana fikrini açığa çıkarmaya çalışmaktı. "Natüralist fotoğraf" adlı makalesinde empresyonizmden, Pre-raphaelite Brotherhood, Whistler, Millet ve Millais'ten etkilendiğini yazar. Aşırı duygusallıkla bağlı olduğu kırsal toplum yaşamı ona büyük bir yaşam kaynağı oluyordu. Objektifinin soft-focus olması ve sürekli kirlenmesi natürel fotoğraf çalışmasını engelleyemedi. Ayrıca sözcüklerle, görüntülerle haşır neşirdi. Goodall ile Emerson'un metinleri, sosyolojik tecrübeye dayalı efsanevi söylenceler ve kişisel anlatılara dayanıyordu. Bu tür şeyler başarıya ulaşmak için önemsiz deneyimler değildi. "Life and Landscape" kitabı eğitici ve öğretici anahtar temsil ediyordu. Emerson, dikkatlice üzerinde çalıştığı kırsal alanı kapsayan muhteşem görüntülere sahip olan çalışmayı, teknik ile sanatsallığı olağanüstü bir şekilde birleştirerek ortaya koymak amacındaydı (Parr & Badger, 2004: 71).

Emerson, 1890'da fotoğrafın sanat alanında kısıtlamalar yaşadığını ilan eder. Siyah-beyaz fotoğrafın sınırları olduğunu 'The Death of Naturalistic Photography' adlı kitapçıkla açıkladı. Fotoğraftaki ton aralığından ve estetik yapılanmasından kişisel olarak memnun olduğunu fakat sanat yönündeki gelişiminde sıkışmalar olduğunu yazdı. Fotoğraf sanatında o günün koşullarında bir daralmanın görülmesini muhtemelen, ressam Neil Whistler'in yönlendirmesi ve ikna etmesiyle gerçekleştiği sanılmaktadır. Emerson, Ocak 1891'de bütün fotoğraf dergilerine gönderdiği mektubunda, kendisini izleyenlerden ve eleştirdiklerinden başışlamalarını ister. Natüralist fotoğrafın yaşadığı sıkıntılar yüzünden sanat alanında sınırlamalar olduğunu belirtir. "Sanat doğa değildir, doğanın tekrarlanması ve aynen aktarılması gerekmiyor, sanat ürünü doğa değil ve o temele dayanmamaktadır. Fotoğraf sınırlı bir sanat dalıdır. Kısaca fotoğraf doğanın-varoluşun mekanik olarak kaydedilmesidir" der. 1895'te "The Royal Photographic Society" Emerson'a onur madalyası verir. 1900'da Emerson'un retrospektif sergisi açılır ve ondan sonra hiçbir fotoğrafının sergilenmesine, basılmasına izin vermez.

3. SİYAH-BEYAZ FOTOĞRAFIN USTASI ANSEL ADAMS

Siyah-beyaz fotoğrafın ustası Ansel Adams (1902-1984) farklı bir çizgide fotoğraf çalışması yapan ender doğa fotoğrafçılarıdır. On yıllar boyunca Yosemite ve Sierra Nevada’da Emerson’dan farklı olarak insan eli değmemiş gerçek anlamda natürel olan doğal ve bozulmamış ortamı fotoğraflamaya çalıştı. Normal yaşantısından ödün vererek dağlarda ve kırsal alanlarda zamanının çoğunu geçirmek zorunda kaldı (Fotoğraf 8). Adams, esas mesleği olan piyano çalışmasını 1930’lu yıllara kadar fotoğrafla birlikte sürdürdü. Ailesine fotoğrafçı olacağını söylediğinde annesinin “sadece bir fotoğrafçı mı olacaksın” demesi Adams’a geri adım attırmadı. Adams, sonraki dönemde fotoğraf sanatıyla yoğunlaşmaya başladı. Aniden doğan bir fırsatta fotoğrafçı Paul Strand’la tanışınca fotoğrafa olan tutkusu daha netlik kazandı. Adams ve Strand, New Mexico’da ve Mississippi’de yüksek dağ eteklerinde, doğada, fotoğraf çalışması için birlikte çok zaman geçirdiler. Sonraki yıllarda Strand’la birlikte yaptıkları fotoğraf çalışmalarında, Adams’ın çalışmalarının farklı oldukları görüldü. Adams, 1928’de fotoğrafçı Edward Weston ile tanışma fırsatını bulunca; fotoğrafçı John Paul Edwards, fotoğrafçı ve öğretmen Willard Van Dyke, fotoğrafçı Imogen Cunningham ile 1932’de San Francisco’da “f/64” grubunu kurdular. Grubun amacı, fotoğrafta net ve keskinliği ön plana çıkararak; pozlama ve karanlık oda işlemlerinde siyah-beyaz fotoğraf baskısının hâkimiyetini artırmaktı. F/64 grubu, büyük format kamerada alan derinliğini artırarak, fotoğraf makinesi diyaframının en dar aralığını kullandılar. Böylelikle f/64 grubunun çalışma tekniğinin Emerson’un natüralist fotoğraf çalışmasına katkı sağladıkları düşünülebilir. F/64 grubu, Emerson’un natüralist fotoğraf geleneğini, büyük format siyah-beyaz film kullanarak daha da önemli çalışmalar gerçekleştirdiler. Amerika’da büyük ekonomik bunalımın meydana gelmesinden sonra grup 1935’te dağılmak zorunda kaldı.

Fotoğraf 7. Ansel Easton Adams 1902-1984.

Adams, fotoğraf baskısını çekim öncesi öngördüğü değerler çerçevesinde elde etmek ve daha sonra “zone sistemi” olarak adlandırdığı pozlamanın mantığını oluşturmak için düşünmüştür. Adams, çekilen birçok negatifi içinden birinin iyi çıkacağını ummanın ciddi bir sonuç olamayacağını söyler. Emerson, yaşamın olduğu kırsal alan çalışmasına sadık kalarak fotoğraf çekmesine karşın, Adams doğada gördüğünü öngörü aracılığı ile iyi bir fotoğraf elde edeceğine karar veriyordu. Negatifi pozlama esnasında ya da önceden nasıl bir fotoğraf olacağını kafasında hazırlayarak çekimi gerçekleştiriyordu. Bu öngörü, doğanın yeniden yorumlanması ve siyah-beyaz fotoğrafın ton

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

değerleri için farklı bir görüntünün oluşması anlamına geliyordu. Natürel ve saf olan görüntünün doğada olabileceği duygusu ve inancı Adams için vazgeçilmez bir yaşam biçimiydi. Bundan dolayı Adams fotoğraf makinesini “aşk ve açığa vurma aracı” olarak görmüştür. Amerika’da 1940 sonrası ünlü portre fotoğrafçısı Richard Avedon, ABD merkezli uluslararası moda dergisi “Harper’s Bazaar”da editör ve fotoğrafçı olarak çalışırken: “*Fotoğraflar benim için insanlarda bulunmayan bir gerçekliğe sahiptir. Ben insanları fotoğraf yoluyla tanırım.*” diyerek çıplak gözle göremediğimiz ayrıntıları fotoğraf aracılığıyla görmeye çalışmıştır.

Ansel Adams, 1937’de Kaliforniya’da Yosemite’ye yerleşip ülkenin ulusal parklarında fotoğraf çekerek natüralist fotoğrafçılığın gelişmesine önemli katkı sağladı. “Moonrise, Hernandez” (1941) (Fotoğraf 9), “Clearing Winter Storm” (1940) (Fotoğraf 10), “Aspen, New Mexico” (1958), “Rose and Driftwood” (1932) isimli fotoğrafları en çok tanınan fotoğraflarıdır. Çok bilinen fotoğraflarından biri olan “Moonrise, Hernandez” fotoğrafı ile ilgili olarak, “on yıllar boyunca yaptığım çalışmada asla böyle bir fotoğrafla karşılaşacağıma ve böyle bir fotoğrafın ortaya çıkacağını ummadığımı” yazar. “Moonrise, Hernandez” fotoğrafı, Emerson’un fotoğraf tarzına çok benzemektedir. Emerson da, yerleşimin olduğu kırsal alanda çekilmiş fotoğrafı natürel fotoğraf olarak değerlendiriyordu. Çünkü “Moonrise, Hernandez” fotoğrafında gökyüzü her ne kadar natürelliği ifade etse de karada oluşan nesnelere, insan eliyle oluşturulmaya çalışıldığından tam olarak natürelliği ifade etmez. Bu fotoğraf, Emerson tarafından çekilseydi natürel olarak değerlendirilecekti. Çünkü o dönemde kırsal alanda insan yaşamını fotoğraflamak, natürel olarak değerlendiriliyordu. Adams bu fotoğrafta, siyah-beyaz fotoğraf değerlerinin ön görülerini en iyi biçimde ifade etmiştir. Adams’ın “Moonrise, Hernandez” fotoğrafı, dünyada en çok bilinen önemli fotoğrafları arasında yer almaktadır.

Fotoğraf 8. Ansel Adams, ‘Moonrise, Hernandez 1941’ (New Mexico).

Adams, doğada yaptığı çalışmalarda çektiği sıkıntıları, anılarında dile getirir. Ailesine yazdığı mektupta (1941), olağanüstü ve tehlikeli geziler yaptığını, bu geziler esnasında Canyon de Chelly’de

...

(akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

gördüğü fırtınalı kış günlerini, yağmurlu havalarda yolların korkunçluğu ve ürkütücülüğünü dile getirir. Adams, geceleri arabada çalışıp uyumak zorunda kalırken, zorluklara rağmen çalışmaya devam eder. İlk yıllarda “Moonrise, Hernandez” negatifinin üst kısmında yer alan boş gökyüzünde bulut izlenimi veren değerlerin olmasını hayalinde canlandırıyordu. “Moonrise, Hernandez”in baskısını yaparken, hayalinde canlandığı şekilde orijinal baskıyla eşit değerde elde ettiğini hala hatırladığını dile getiriyordu. Adams, fotoğrafın hem çekiminde hem de baskısında deyim yerindeyse kılı kırk yararcasına titiz çalışan bir ustaydı. “Moonrise fotoğrafını 31 Ekim 1941’de öğleden sonra saat dört-dört buçuk arasında çektim” diyordu (Adams, 1985: 272-274). Adams’ın yaptığı gezilerde vahşi doğa ile baş başa kalmasında elde ettiği siyah-beyaz fotoğraflar, günümüzde en iyi doğa fotoğrafları olarak değerlendirilmektedir. Adams’ın fotoğrafları doğanın en saf halini yansıtıyordu ama insanı da o derece kendisine hayran bırakıyordu. Bu durumun oluşmasında elbette doğanın bozulmamış natürel halinin görüntülenmesi etkili oluyordu. 1974’te bir fotoğraf kitabının tanıtımında şöyle yazar: “İnsanın ya da doğanın yarattıkları hiç bir zaman bir Ansel Adams fotoğrafından daha fazla etkili olmamıştır; onun görüntüsü izleyiciyi o görüntünün alındığı doğal nesneden daha sıkı kavrar.” (Sontag, 1999: 207).

Fotoğraf 9. Ansel Adams, ‘Clearing Winter Storm 1940’ (Yosemite National Park).

Ansel Adams, 1920–1950 döneminde binlerce negatiften oluşan koleksiyonundan, aralarında bozulmamış doğada çektiği natürelliği ifade eden yüzlerce fotoğraf üretti. Amerika kıtasının batısında dağ eteklerinde, kayalıklarda, California’da, Yosemite vadisinde, yüksek dağların zirvesindeki en sevdiği yerlerde bozulmamış doğanın saf ve natürel fotoğraflarını çekti. Adams’ın doğada aradığı natürel fotoğrafa olan duyarlılığı ve gizemli kuzey ormanlarındaki akıl almaz yerlerdeki bataklık bölgeler veya Yosemite dağlarında mucizevi bir şekilde duru su üzerinde yüzen ya da suyun derinliklerinde duran objeler onun en sevdiği konulardı (Szarkowski, 2003: 8). Ansel Adams, durmadan ve ciddi olarak yaptığı fotoğraf çalışmaları için: “iyi fotoğraf için kurallar yoktur, sadece iyi fotoğraf vardır.” diyordu.

Adams’ın çalışmasının altında derin, gizemli, deneyimli ve uyarıcı doğal bir dünya olduğu kabul edilmektedir. Yaptığı çalışmalarda bilgi, deneyim ve doğaya öykünme ile birlikte yetenek de olunca motivasyonu artıyordu. Ansel Adams lirik, hassas, dengeli çalışmalarını yeniden

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

yorumlayarak özverili bir şekilde sürdürmeye çalışıyordu. Adams, parıldayan dağ zirvelerinin saf ve bozulmamış bölgelerini, rüzgârdan kayalıkların kuytusunda birikmiş kar yığınlarının gizemini, natürel fotoğrafın en iyi örneklerini izleyiciye aktarmaya çalıştı. Adams, ilk dönem çalışmalarını daha iyi bir şekilde sokmak için radikal bir tavırla çalışmalarına yeniden yön vermeye çalıştı (Szarkowski, 2003: 39).

Ansel Adams'ın çalışmaları, doğanın insan eliyle bozulmamış alanlarının fotoğraflanması açısından önem kazanmaktadır. Kendine özgü "zone sistemi" olarak adlandırdığı siyah-beyaz ton aralığı tekniğinin doğada çektiği fotoğrafları daha iyi ifade ettiğine inanıyordu. Bu yöntem gerçekten başarılı siyah-beyaz natüralist fotoğrafların meydana çıkmasına neden oldu. Bu anlamda sanat değeri bakımından Emerson'nun fotoğraflarına göre hayli farklı olan Adams'ın fotoğrafları, dünyada en çok beğenilen fotoğrafların başında gelir.

Ansel Adams, kendisini doğanın kucağında huzurlu buluyor, saf ve bozulmamış doğaya olan sevgisini fotoğraf aracılığı ile yansıtmaya çalışıyordu. Adams'ın doğa içinde yaptığı fotoğraf çalışmaları şiirsel bir anlatım gücünü yansıtıyordu. Bu da Adams'ın hassas, dengeli ve mükemmeliyetçi çalışmalarından kaynaklanıyordu. Ansel Adams'ın natürel fotoğrafa olan sevgi ve bağlılığı süreç içinde kaybolmadı; onun bu özverili çalışmaları, natüralist fotoğraf dünyasına kazandırdığı fotoğraf geleneği bu gün de saygıyla anılmaktadır.

Adams, 1927'de John Muir'in öncülüğünde kurulan doğa hakları savunucuları derneği Sierra Club'a üye olur ve ölünceye kadar bu derneğin üyesi olarak kalır. Adams 1958'de New York, Rochester, George Eastman House'daki uluslararası fotoğraf müzesinde yaptığı bir konuşmada: "*ne bilim adamı, ne bir estetikçi ne de eleştirmenim; ben bir fotoğrafçıyım. Fotoğraf düşünce, bilgi, yorum ve anlatım aracı olan bir dildir. Güzelliğe inanıyorum, taşlara, suya, havaya ve toprağa insanlara ve geleceğe inanıyorum.*" diyordu. 1984'te öldüğünde külleri Yosemite Ulusal Parkı'nın güneydoğu sınırındaki Merced nehri kıyısında bulunan 1170 metre yüksekliğinde bir tepeye gömüldü. 1985'te buraya "*Ansel Adams Dağı*" adı verildi.

4. SONUÇ

Fotoğraf tarihinde, natüralist veya bozulmamış doğa fotoğrafı alanında iki isim ön plana çıkmaktadır. P. H. Emerson ve Ansel Adams. Bu iki fotoğrafçı yaşamlarını, kırsal alanın fotoğraflanmasına adanarak, doğanın saf ve bozulmamış fotoğraflarını üretmeye çalıştılar. Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu 1985'te San Marino'da aldıkları kararla doğa fotoğrafının; insan elinin değmediği, yabanıl ortamın doğal hali içinde çekilmesi durumunda natürel veya doğa fotoğrafı olacağını karara bağladı. Oysa karardan yüz yıl önce Emerson kırsal yaşamı ele alıyordu ve fotoğrafa müdahale etmeden yaptığı çalışmalarına natüralist fotoğraf değerlendirilmesi yapıyordu. Çekimleri tamamen köy yaşamını yansıtıyordu ve insan eliyle oluşturulmuş kırsal bölgeleri kapsıyordu. Hatta çalışmalarında insanların köylerinde yaptıkları işleri fotoğraflıyordu denilebilir. O zamanlar müdahalesiz kırsal yaşamı fotoğraflamak natürel olarak kabul ediliyordu. Bundan dolayı Emerson'un çalışmaları eleştirmenler tarafından natüralist olarak kabul görüyordu.

Emerson'dan yaklaşık olarak 40 yıl sonra, doğrudan ya da müdahalesiz fotoğraf çalışmasını doğanın bozulmamış ortamında yapmaya çalışan Ansel Adams, on yıllar boyunca Amerika'da Yosemite ve Sierra Nevada'da doğal ortamı fotoğraflamaya çalıştı. Adams, geliştirdiği siyah-beyaz fotoğrafın on ton aralığına "zone sistem" adını verdi. Günümüzde, siyah-beyaz film çalışmasında en

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

başarılı fotoğrafların Ansel Adams'a ait olduğu eleştirilenler tarafından kabul edilmektedir. Geliştirdiği "zone sistem"le kendi döneminde siyah-beyaz fotoğrafta geniş bir ton aralığına ulaşmıştır. Diğer yandan Ansel Adams'ın Yosemite doğal parkında çektiği ve en çok bilinen fotoğrafı Moonrise yaşamdan birçok detayın olduğu bir fotoğraftır. Adams, iyi bir konu bulunduğunda "doğal fotoğraf kurallarına uymuyor, çekilemez" diye bir kuralı uyguluyordu.

Emerson ve Ansel Adams sanat aracılığıyla doğayı ve çevrelerini tanımlarken, kendilerini de doğayla birlikte tanımlamaya çalışmışlardır. Emerson ve Ansel Adams, fotoğraf aracılığıyla sanatsal çalışmaya yönelmişler ve doğaya natüralist bir estetiklikle yönelmişlerdir. İki fotoğrafçının mümkün olduğu kadar doğanın saf ve bozulmamış halini görselleştirmeye çalışmaları, doğaya olan hayranlıklarının ve sevgilerinin ifadesidir. Emerson ve Adams, doğanın ilginç ve güzel yanlarını betimleyerek insan-doğa ilişkisinin gelişmesine katkı sağlamışlardır. Her iki fotoğrafçının yaptığı; doğanın yalın, saf ve bozulmamış halini görselleştirerek insanın hizmetine sunmaktır. Her iki fotoğrafçı da kendilerinden sonra doğa fotoğrafına yönelen fotoğrafçıları derinden etkilemiş ve ilham kaynağı olmuşlardır.

KAYNAKÇA

- Adams, Ansel, (1985). Adams An Autobiography, The United States of America.
- Bayhan, Mehmet. (1999). Yayınlanmamış Ders Notları. İstanbul. Y.T.Ü. Sanat Tasarım Fakültesi.
- Bresson, H. Cartier. (2006). Karar Anı, (Çev: İ. Maga), İst: Yazı Görüntü- Ses Yay.
- Benjamin, Walter. (2002). Pasajlar, Çeviren: Ahmet Cemal, İstanbul. YKY Yay.
- Cevizci, Ahmet, (2012). Felsefe Tarihi, İstanbul: Say Yay.
- Erzen, Jale, (2004). Fotoğraf Notları, İstanbul: Say Yay.
- Freund, Gisele, (2006). Fotoğraf ve Toplum, İstanbul: Sel Yay.
- Frizot, Michel, (1998). A New History of Photography, Könemann.
- Gök, Kemal, (2010). Fotoğraf Sanatında Resimsellik, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- Gombrich, E. H, (1992). Sanatın Öyküsü, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hacking, Juliet, (2015). Fotoğrafın Tüm Öyküsü, İstanbul, Hayalperest Yay.
- Hirsch, Robert, (2000). Sei Zing the Light- A History Of Photography, Mc Grow Hill.
- Lemagny, Jean-Claude, Lloyd, Janet, (1987). A History of Photography-Social and Cultural Perspectives, Cambrige University Press.
- Meydan Larousse, 14. Cilt, (1992). İstanbul: Sabah Gazetesi Yay.
- Newhall, Beaumont, (1982). The history of photography, The Museum of Modern Art, New York.
- Parr, Martin&Badger, Gerry, (2004). The Photobook A History Volume I, Printed in Hong Kong.
- Szarkowski, John, (2003). Ansel Adams At 100, Printed in Germany.
- Sontag, Susan, (1999).Fotoğraf Üzerine. (Çev: R.Akçakaya), İstanbul: Altıkırkbeş Yay.
- Taft, Robert, (1942). Phtograph and the American Scene, A social History, 1839-1889, The Macmillan Company, New York.
- Turani, Adnan, (1983). Dünya Sanat Tarihi, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayın,

Görsel Kaynakça

- Fotoğraf 1. Gustave Courbet, "Taş Kırıcıları 1851", (Tuval üzerine yağlı boya, 165 x 257 cm Gemälde galerie, Dresden, tahrip olmuştur). E. T. 20.05.2022
- Fotoğraf 2. Wilhelm Leibl. 'The three women in the church', 1881, (oil on wood, 113x77 cm Hamburg, Kunsthalle). E. T. 20.05.2022
- Fotoğraf 3. Peter Henry Emerson Emerson (1856-1936), Frontispiece from the book The English. https://monoskop.org/Peter_Henry_Emerson E. T. 20.05.2022
- Fotoğraf 4. P. H. Emerson, 'The Old Order and the New, 1886', (Platinum print; 4 11/16 inches high x 9 3/16 inches wide, The J. Paul Getty Museum, 84.XO.1268,13). E. T. 20.05.2022
- Fotoğraf 5. P.H. Emerson, 'The Skirt of the Villag, 1887', (Photogravure; 4 3/8 inches high, 4,5/16 inches wide, The J. Paul Getty Museum, 84.XB.696.1.1). E. T. 20.05.2022
- Fotoğraf 6. Henry Peach Robinson. Fading Away (1858). E. T. 19.05.2022

...

(akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

Fotoğraf 7. Ansel Easton Adams 1902-1984. (<https://www.anseladams.com>) E. T. 19.05.2022

Fotoğraf 8. Ansel Adams, 'Hernandez moonrise 1941' (New Mexico). E. T. 19.05.2022

Fotoğraf 9 Ansel Adams, 'Clearing Winter Storm 1940' (Yosemite National Park). E. T. 20.05.2022

Çatışma Beyanı: Bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi ya da finansal ilişki ve dolayısıyla herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek ve Teşekkür: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Etik Kurul Kararı: Bu makale etik kurul izninden muaftır.

Katkı Oranı: Makale tek yazarlı olup katkı oranı %100'dür.